

Zagraniczny

Leszek Czuchajowski (8 IX 1926–4 III 2016)

Leszek Czuchajowski urodził się we Lwowie 8 września 1926 r. Był synem Bolesława i Marii (z d. Garbusińska). Jego żoną była Zuzanna (Dzioba). Ojciec, Bolesław Roman Czuchajowski, był legionistą, w 1939 r. pełnił obowiązki prezydenta Krakowa. Aresztowany i zesłany do Auschwitz, został rozstrzelany w 1941 r. W takiej rodzinie o niepodległościowych tradycjach wychowywał się Leszek; był drużynowym w Szarych Szeregach (w zastępie razem z Tadeuszem Łomnickim).

Studia ukończył na Politechnice Śląskiej jako mgr inż. chemik. Następnie podjął asystenturę na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, gdzie doktoryzował się w 1957 r., a następnie habilitował w 1961. Po rocznym pobycie na Uniwersytecie w Birmingham, jako stypendysta British Council, otrzymał nominację na stanowisko kierownika Katedry Chemii Ogólnej w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie. W tym czasie wypromował również kilku doktorów chemii na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1971 r. został kierownikiem Katedry Chemii Organicznej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Przez pięć lat był również prorektorem tego Uniwersytetu. Pod koniec 1981 r. z całą rodziną, a więc z żoną i trzema córkami: Marią, Joanną i Alicją, przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie od 1986 r. jest profesorem na University of Idaho. Opublikował wówczas ponad 100 prac z dziedziny chemii organicznej i wypromował kilkunastu doktorów chemii.

Główne prace, często cytowane, dotyczą chemii porfiryn, a szczególnie oddziaływań porfiryn z kwasami nukleinowymi oraz syntezy z zastosowaniem metody H-fosfonianowej. Za pomocą tej metody syntetyzował w 1997 r. połączenia porfiryn z DNA, stosując syntezę na stałym podłożu. Opublikował również wiele prac z dziedziny polipeptydów, a wśród nich pierwszą pracę

w literaturze światowej (opublikowaną w 2005 r.) na temat połączeń związków fosforu (V) z polipeptydami. Innym kierunkiem badań, pozostając nadal w kręgu chemii porfiryn, są polimery przewodzące, w których zostały wykorzystane metaloporfiryny oraz połączenia kompleksowe porfiryn z metalami. Prace prof. Czuchajowskiego publikowane są w najbardziej renomowanych czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym, w *J. Am. Chem. Soc.*, *J. Phys. Chem.*; *Chem. of Materials* i innych o podobnym znaczeniu. W *Dekker Encyclopedia of Nanoscience and Nanotechnology* (2004) szczególnie omówione są prace Profesora, ze szczególnym uwzględnieniem kilkunastu publikacji na temat porfiryńowych pochodnych nukleozydów i nukleotydów, jak również DNA.

Dorobek naukowy zjednał Profesorowi uznanie w polskim środowisku naukowym, z którym utrzymywał bliskie kontakty. W 2005 r. został wybrany na członka zagranicznego Polskiej Akademii Umiejętności.

Leszek Czuchajowski nie zajmował się wyłącznie pracą naukową. Był także poetą. Stowarzyszenie Pisarzy Polskich, Oddział w Krakowie, którego był wieloletnim członkiem, poświęciło mu dokładny opis jego twórczości poetyckiej. Wymieniono 25 zbiorów wierszy w języku polskim i 6 w języku angielskim, w formie książek poetyckich. Są one dostępne w kilkudziesięciu bibliotekach uniwersyteckich. Był również członkiem International Society of Poets, przez które został nominowany do tytułu poety roku 2000.

Zmarł w dniu 4 marca 2016 w Krakowie.

Roman Pampuch, Stanisław Penczek